

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva
vagy vidékre postán
küldve

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 12 fillér

Hirdetések díja:

□ ozentiméterenként
6 fillér. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben ré-
szesülnek.

Nyilttér sora 40 fill.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtök és vasárnap reggel.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Nagyenyedi Könyv-
nyomda r.-t.

A kiadóhivatal meg-
bizottja: Földes Ede
könyvkereskedő.

Egyes számok kap-
hatók Földes Ede,
Cirnér J. József
és Grünfeld Dá-
vid kereskedéseiben.

Kéziratok nem adhatók vissza.

Elkésztett levelek.

III.

— Értem én azt, — válaszoltam — hogy nem lelkesedik azok iránt, a kik a nemzet sorsát manapság intézni akarják. Magam sem. A ki azon titkos rugók közé egy pillantást vet, melyek a nemzeti önértzetet játszik ki a szabadelvű fejlődés ellen: az nem lehet bizalommal a koalíció működése iránt. Azt a keserűséget is értem, mely szavaiból kiérzik. Az ön lelke előtt főképpen azok a szomorú tapasztalatok lebegnek, melyeket a Dunántul népének szomorú sorsáról szerzett. A Dunántul népe, melynek bajai vannak, nagyon fontos része az országnak, de mégis csak egy része. Van azon kívül szintén nem csekély baja másnak is. Baja van a székelnek is; ennek a jóvoltáról is kell gondoskodni. Nagy baja van az elszegényedett iparosoknak is. Erről is kell gondoskodni. És pedig olyan módokat kell kieszelni, melyek valósíthatók és pedig belátható időn belül valósíthatók. Elvekkel nem lehet segíteni; ebben tökéletesen igaza van. Mondja meg őszintén: reményli, hogy a nagyurak földjük egy részét az elszegényedett parasztságnak jó szívvel átengedik? No én nem reménylem. Tehát erről a segítségről le kell mondanunk.

Más része is van a dolognak.

Lássa gazduram! ha tavasszal a vetések állása jó gabnatermést ígér; ha szőlőhegyeinket gazdagon rakott vesszők koszorúzzák: tele vagyunk jó reménységgel, önértzettel, büszkeséggel. És egy éjszakai fagy vagy

jégverés a másik végletbe: a kétségbeesésbe kerget bennünket. Valóban a mi mai gazdasági életünk tisztán az időjárás szélsőségeinek a játékszere. Népünk 70 százaléka a kenyérkeresetnek ma is csak azt a módját ismeri, a melyet ősei végeztek és végeztettek: turja a földet. Szánt, vet és arat: ez az egész tudománya. Igaz, hogy a föld a legbiztosabb és legértékesebb vagyon; igaz, hogy a földmivelő nép az államéletnek a legerősebb bázisa. De az is igaz, hogy ha a kiszáradt a kevés földjét is úgy akarja művelni, mint a nagybirtokos, népünk egy része nem kap a földünkön kenyeret. És az is igaz, hogy ezer elemi csapás fenyegeti a föld természetét. A mag könnyen elrothad, a csirát megeszi a fereg, a szárába szökött kalászt megrontja a rozsdá, érés közben elveri a jég, a renden fekvőt sarba temeti az eső. Rabszolgái vagyunk minden véletlennek, feregnek, fellegeknek, fergegnek; hideg, meleg, szél, verőfény, záporosó intézi sorsunkat. Magunk, családunk és hazánk iránt való kötelességeinket pedig minden körülmények közt teljesíteni kell. A nemzet sorsát, gyermekeink sorsát nem szabad függővé tenni az időjárás esetlegeitől. Ezért van szükség más jövedelmi forrásra; ezért kell a magyarnak az ipar fejlesztéséről s a vámterület önállóságáról gondoskodni. Így aztán munkatér jut azoknak is, és olyan időben is, a kiknek s a mikor földet művelni nem lehet.

Ezeket a kérdéseket tartom én is első sorban életbevágó és sürgős kérdésekké.

De ezen kérdések tárgyalása előtt most nagy akadály fekszik. Az ország közvéle-

menye a nemzeti önértzetnek kielégítését várja. Azt akarja, hogy a közös intézményekben a magyar nemzet önállósága és paritása teljes kifejezést nyerjen. Azt akarja, hogy fiait a magyar ezredekben német szörre ne kényszerítsék. És amíg ez a kérdés megoldva nincs, amíg a nemzeti önértzet kielégítésre nem talál: addig nem akar semmi-fele, bármily életbevágó kérdéssel foglalkozni. Azt akarja, hogy ezek a jogi kérdések oldassanak meg, hogy végrehajthó a főfontosságú gazdasági kérdések általános és osztatlan figyelembe részesülhessenek és ne lehessen ezt a figyelmet párt- vagy személyi érdekből ötletszerűen, kény és kedv szerint megzavarni.

Ezt a bajt, úgy látszik, az egész nemzet érzi túl a Dunán, Székelységben, Liptóban Ujvideken egyaránt. Ennek a bajnak tehát mielőbb orvosozat kell keresni. Addig pedig — amit a nagyok legnagyobbika mondott — „ha van valahol a hazában egy sajtó kebel, mely orvoslásra, ha van egy kívánság, mely kielégítésre vár: szenvedjen még egy kissé a sajtó kebel s várjon még egy kissé a kívánság.” Ne függesszük fel ezektől, hogy az állandó zürzavarból kimentsük nemzetünket.

Eddig volt az én beszélgetésem a dunántuli gazdaemberrel.

r. n.

SZEMLE.

A szabadságharcz honvédekének nyugdíját felemelték. Br. Fejervary Géza miniszterelnök a király hetvenötödik szüle-

TÁRCZA.

Egy komikus naplója.

Irtá: Solymosi Elek.

(29)

Horvát ügy.

A horvát-magyar testvériség kérdéséről a fumei „Novi List“ egy cikket irt, melyben az én zágrábi látogatásomat s különösen az ottani viszonyokról szóló kritikámat udvariasságnak nevezi s tévedésesen tárgyalja a Zágrábian rendezendő magyar előadások kérdését. E cikkekre a következő levelet irtam:

Mélyen tisztelt szerkesztő úr!

Szeptember 28-iki nagyon is figyelemre méltó cikkére csak ma tehetek egy pár megjegyzést. E kötelességem teljesítésében súlyos betegség gátolt az elmúlt napokban. Egy megjegyzésem az, hogy én a horvát színművészetet legkevésbé sem dícsérem „udvariasságból”, hanem igaz lelkesedéssel s a meggyőződés becsületességével. Követelem, hogy ezt nekem mindenki elhigye, mert én a szavamnak mindig helyt állok. Azt mondtam a múltban, hogy a

horvát színművészet európai színvonalon áll, s azt mondom a jelenben is. Legfeljebb azt tehetem még hozzá, hogy ítéletemben semmikepp sem voltam bőkezű.

Másik megjegyzésem a zágrábi magyar előadásokra vonatkozik. Azokra a magyar nyelvű előadásokra, a melyekről soha szó sem volt. Ki irta, ki mondta, hogy mi magyar előadásokat akarunk Zágrábian tartani? Honnan terjedt el ez a bambaság? Ki az a ki felőlünk ilyen abszurdumot fel tudna tételni? Minden valószínűség szerint hiába kutatók. Az ilyesminek soha sem szokott gazdája akadni.

Egy azonban bizonyos, hogy mi a horvát vagy magyar művészet gyönyöreit közt — sovinizmusból — soha sem szoktunk különbséget tenni.

Igen kérem szerkesztő urat, legyen kegyes fenti soraimnak helyt adni.

Budapest, 1904. október 3. Hazafias tisztelettel Solymosi Elek.

* * *

Dr. Andrics Nicola zágrábi dramaturgtól egy kérdezősködő levelet kaptam s arra az alábbiakban válaszoltam:

Összegezzük tehát még egyszer a dolgo-

kat és tartunk felettük szemlét. Először is ki kell önnek jelentenem, hogy én nem beszélek hivatalosan, vagy pártpolitikai szempontból, és még kevésbé a nemzetem nevében. Valamely feltétel mellett tán módomban volna ez, de semmi esetre sem akarom a dolog könnyebb végét fogni. Egész munkát akarok, mert teljes diadalt remélek.

Az önök ugynevezett ellenzéke bőven rászolgált a mi politikai zárközottságunkra, s ha én ily körülmények közt is a legfényesebb sikert merem remélni, ez csak onnan van, hogy feltétlenül bizom az ön kimagasló egyéniségében és mindkettőnk lelkesedésében. Ha jellememhez férne a hivalkodás, most már akár vakon is kimondhatnám, hogy — ime, mi ketten leszünk a horvát-magyar testvériség megpecsételői.

Már látom magam előtt a Budapestre bevonuló horvát művészeket s a fővárosunkban megkezdett nyugateurópai vendégszereplés sikereit. Látom a horvát művészet kettős lobogóját s az én nagylelkű nemzetemet, a ki: mindemez érvényesüléshez feltétlenység és érdek nélkül nyújtja ki a maga segítő kezét.

tésnapja alkalmával a szabadságharcz hővédeknek nyugdíját jelentékenyen felemelte. Az aggharczosok nyugdíjának emelése már régi óhaj és régi szándék, melynek valószínűsítését már Tisza István megkezdte volt. A felemelt nyugdíjat már f. é. szeptember elsején folyósítják.

A magyar nyelv tanításáról rendeletet bocsátott ki Lukács György, a közoktatásügy minisztere. A kir. tanfelügyelőknél a magyar nyelv sikeres tanítása érdekében bő utasításokat ad az 1879. XVIII. t. czikk intencziói szerint, hatáskörüket kiszélesíti, hatalmukat szigorítja, a más ajku felekezeti hatóságokat erélyesen figyelmezteti és egyszerűsíti a tanítóképzőknek állami segélyezését helyezi kilátásba. A rendeletet általános elismeréssel üdvözlük országszerte.

Oroszországban valóságos reményvilág uralkodik, különösen a keleti tenger partjain. Öldöklő, rabló és gyújtogató bandák vonulnak helyről-helyre. Az urakat gyilkolják, házaikat kifosztják, felégetik. Baku városában is ostromállapot van.

Kompromisszum vagy diktatura.

A természet törvényeinek megdönthetetlen szabatoságával peregnék le a lapok az idő kerekén és minden egyes nap újabb rést üt a magyar állam alapját képező törvények erején. Egy évszázad előtt megjegyezte már Börne, hogy a világ rendszeres kormányzásához a természetnek milyen kevés törvény elég, míg az egyes államok és népek kormányzására nem győznek folyton új meg új törvényeket kiszelni. Mert a természet törvényeit nem lehet csúri-csavarni, elmagyarazgatásokkal kifordítani, az emberek által alkotott törvényekkel pedig minduntalan ezt cselekszik.

Azok az itt-ott tudományos, de többnyire csak tudakos törvénytárgyalók nem akarnak tudatára jönni annak, hogy ők az alkotmányos élet megzavarói és ezzel ők az állam megölői.

A koalíció, — amint fennen hirdeti — a nemzet érdekében száll sikkra. És a nemzet érdekeit ügyvéli előmozdítani, hogy tel-

S az önök politikai ellenzéke még e pillanatokban sem lesz megalázva, de kötelességszerűen lesz — megszeretve.

Tegyük tehát félre mindent s fogjunk komolyan a munkához. Budapest, 1904. október 7. Hazafias tisztelettel Solymosi Elek.

* * *

És munkához láttunk. Andrics úr elküldte nekem Zaitz és Lisinszkynek Zrinyi és Porin című operáját, valamint Vajnovics gróf Aequinoctia, Psyche című dráma és vígjátékát. A két utóbbit Zsedényi Aladár hírlapíró magyarra fordította. Az Aequinoctia-t beadtam a Nemzeti Színházhoz. A döntő körök a horvát-magyar művészkedéstől nagy eredményeket vártak. Az ügyet mindenki jónak, szépnek és helyesnek találta. Már éppen határozni kellett volna a darabok sorsa fölött, amikor egyszerre kiütött a politikai krízis. Jött a november 18-ika, az ex-lex, a január 13-iki képviselőházi rombolás, jött a házfelosztás, az új választás, a szabadelvűpárt bukása s végül az alkotmányos élet vigasztalansága.

S Andrics úr és én — itt állunk vigasztalanság nélkül, tanácstalanul.

(Folytatjuk.)

jes erejével, elszánt kitartással megostromolja az ország törvényes rendjét, aminek, ha győz, kikerülhetetlen következménye az, hogy az állam tökére megy. Hit nyerhet a nemzet, ha veszt az állam? Azok a sebek, a melyeket a koalíció által felkeltetett szenvedélyek vak buzgalommal a magyar állam testén ütnek, természetesen a nemzetnek okoznak fájdalmat. Eszeveszettséggel határos elvakultság, ha a vármegyék és városok intézői a nemzeti állam kikapcsolásának nagy nemes, szükséges de lassu, mert szilárd alapokon kell, hogy nyugvó munkájához azzal akarnak járulni, hogy bontogatják a már meglévő államépületet. Ezzel nem azt érik el, hogy a nemzeti állam gyorsabban épül fel, hanem ellenkezőleg az okozott rombolások helyreállítását válnak mindennek előtt szükségessé, a felépítés anélkül tovább tart.

Átérezni látszik ezt Andrássy Gyula gróf is. Legalább arra vall a B. H.-ban közlött cikksorozatának az a konkluziója, hogy a szenvedély ne csaljon ki senkit a törvény alapjáról.

„Csak úgy van reményünk törvényes és észszerű megoldásra, ha a törvény tulajdon maradjunk, — fejezi be fejtegetéseit a nemes gróf, akinek fontolgató higgadt szava a koalíciók vad, szenvedélyes hangja közt oázis a sivatag közepette. „Ha jogtalan ténnyé léptünk, okot adunk az erőszak használatára és kívánságainkat megvalósítás nélkül nem fogadhatja el a király, akinek tekintélye a nemzetnek is erőssége. Kompromisszumot kötni egy a törvénytelenül teret lépést mozgalommal vereség a koronára nézve s rendszeren egy veszélyes lejtőre visz. Kompromisszumot kötni törvényes alapon álló nemzetnek, jogos kívánságával nem gyengíti a fejelelem nimbuszát s nem ássa alá a tekintély nevét, melynek legszilárdabb talpköve: a törvényesség.“

Andrássy Gyula grófunk ezeket az okos, igaz szavait vegye fontolórá az, aki a nemzet érdekeit őszintén szívén viseli és előmozdítani akarja.

Csak az a sajnálatos, hogy Andrássy nem jelent meg a koalíció vezérbizottságunk legutóbbi emlékeztető ülésén és ott nem mondta el mindezt. A koalíció engesztelhetetlen harcra hivatkozik és magukat szertelenségekbe ragadtató vezéreiket az ő megfontolt, józan szavai talán meggyőztették volna arról, hogy ha a nemzet ezért akar élni és jogos reformkívánságait érvényesíteni óhajta, akkor nincs helye a köteledésnek a koronával, hanem a kompromisszum egyedül célravezető útjára kell lépni. A kompromisszummal el lehet kerülni a megalázódást akár a nemzeti önjelölt képviselő többségre, akár a koronára nézve. A kompromisszum nem alázhatja meg a nemzeti szuverenitást, mert a nemzet akaratával létező. A királyt pedig a tulságba hajtott rezisztenciával csak elidegeníteni lehet a nemzeti követelésektől, nemhogy azoknak megnyerni.

De ha a koalíció folytatja eddig követett káros politikáját, akkor egészen elhagyja a kompromisszumhoz vezető utat és rálép a diktatura terére. Arra számítani, hogy a hosszas kitartó ellenállással a koalíció kényszeríteni fogja a királyt a megalázódásra, az államra és a nemzetre ártalmas politika, de hiábavaló is, mert ez nem fog bekövetkezni.

Andrássy a megalázó elkerülő kompromisszumban látja a békés megoldás egyetlen lehetőségét. Legfőbb ideje, hogy ezt a

koalíció is belássa, mert ez az áldásos béke, a nemzeti biztos kifejlődés útja, míg a diktatura nyomában a háboruszkodás minden réme jár.

Színház.

Az elmúlt hét esütörtökjén Bereczik Árpád a vígjátékok nagy mestérének neve egy színlapra került a színelvűlő Tótleány szerzője Almási Tihannal. Bereczik Egy szellemdús hölgyét és Almásinak A miniszterelnök bálját adták. A két magyar vígjátékot ugyan csak megneveztette a főmunka írói teremtékek iránt melegen örléklő nagyenyeli közönséget, a miben természetesen az előadásnak is nagy része volt, s kelle moudanuuk, hogy első sorban a páratlanul ambiciózus Dombay-párnak? Külön dicséret illeti Szalay Rózsit és Erdős Jolánt. Az ensemble keretében sikerrel illeszkedtek bele Gabos és a feltűnő húllist tanúsító Belezna y.

Pénteken a színlap Chassé Croise-t és a Kolostorból című vígjátékokat hirdette, de a Dombay né gyöngylkedése miatt az utóbbi elmaradt s helyette a Valami hibája van című apróságot rántották elő. A változás természetesen megfosztotta a közönséget a Dombay ék művészetétől s ennek folytán az előadások műtatásában csak a krónikás felalutira vállalkozhatunk.

—st.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Szent István napja.** A mai napon ünnepli a magyar nemzet első királyának és ezeréves fennállásának emlékeztetőt. Szent István vetette meg alapját a magyar államnak és pedig akkora élelátással és bölcseséggel, hogy az az alap ezer év viharait is dicsőségesen kiállotta. Jobb keze teljes épességben maradt; esodálattal és áhitattal tekintenek rá népének milliói. Csodálatos egy kéz is volt az, mely népet a nyugoti kultúra útjára vezette és a magyar állam határait és intézményeit oly biztosan és sikeresen tudta megjelölni. Ünnepljük az emléket hűséggel és hólolattal!

— **A király névnapját** f. hó 13-án városunk közönsége szokott lojlutással és ünnepléssel ülte meg. Csütörtökön este a város utcáit ki voltak világitva. Pénteken ünnepies istentiszteletek voltak.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter dr. Veltzán Viktor nagyenyedi lakost a dévai pénzügyigazgatósághoz id. áll. végrehajtóvá nevezte ki.

— **Házasság.** Dr. Szánthó Vitus és neje Sükösd Vilkes házasságra léptek f. év augusztus hó 15-én Sepsiszentgyörgyön.

— **Vadady F. Gergely** vármegyénk s különösen a Hegyalja közszeretében és tiszteletben álló férfi meghalt. Ő igazán híven teljesítette a magyar középirtokos hivatást mint jó gazdát, mint a köz- és társadalmi élet embere egyaránt az első között volt. Hatalmas athlata terméte, ritka jó kedélye 100 évre is kiterjedhető életet reméltek. És meghalt időnap előtt, az utolsó napon is, mint valódi Nimród, a vadászát kedves szenvedélyének áldozva, két nyullal társisnyájában és ajakán a „Hét

csillagból áll a gönczöl szekere" dallal nyitott be virágos kerttel övezett kedves lakába. Jóízűen megvacsorázott, midőn hirtelen vérömlés érte utól s rövid idő múlva már halott volt. A közrészvét imponánsan nyilatkozott meg f. hó 18-án lefolyt temetésén. Barátai Balogh Vilmos min. tanácsossal és Tóth Miklóssal, élükön Szász József alispánnal és tisztelői minden vidékről seregeseen jöttek össze Sárdra. Nagytiszt. Elekes Viktor gyulafehérvári esperes mondott megható imát a háznál, azután az ev. ref. templomban tartott szép gyászbeszédet Sebestyén Ferencz adminisztráló lelkész. Most már békésen pihen a derek férfi. Legyen neki könnyű a szeretet földje!

— **Gyászbesz.** Altörjai Kiss Árpád és neje, szül. maroskoppándi Fosztó Vilma, szeretett gyermeke: Berczike folyó hó 16-án reggel 3 órakor 10 hónapos korában rövid szenvedés után megszűnt élni. A kedves kis halott temetése f. hó 18-én d. u. 4 órakor volt a róm. kath. szertartás szerint.

— **Pénzügyi tisztviselők mulatsága.** Roka József kir. pénzügyigazgató — kit lapunkban közölt programja és rövid működése után is mindnyájunk szeretetét és tiszteletét nagyban kiérdemelte — többrendbeli sikerült ujtásai köze a tisztviselői szellem apolasát és egymásközti kártarsági ragaszkodás megerősítését színtelen szelűtözte ki. Az ő kezdeményezésére ebből a szempontból a tisztviselők idonkint családdias jellegű összejöveteleket, esetleg kirándulásokat rendeznek, hol keves kiadással járó vidám poharazás közben jobban megnyílnak a szívek és így az egymás közti kölcsönös ragaszkodás sikeresen előmozdítatik. Az első ilyen barátságos kirándulás e hó 12-én delután, a bükkös-erdei fenyves oldalon, kitűnő hangulatban folyt le. Hogy vidám tiszteletben, búvészi mutatványokban, fotografálásban nem volt hiány — azt mondanunk sem kell. Estefele már oly emelkedett hangulat uralkodott, hogy nemely jobb szemű vadász a fekete varjú is karvalynek nezte s a feldobalt poharakat száz lepesről is pozdorjává lövöndözte. Csak itt lattuk, hogy a szárok rideg világában elő úri emberek mily rendkívül szellemesen tudnak mulatni, ha oly derek főnök áll az elén, miut a jelenlegi pénzügyigazgató. A jelen volt bájos fiatal asszonyok a kirándulás sikerét nagyban emelték s a társaság szende holdfénynél, vidám hangulatban tert vissza otthonába.

— **Szinészet.** Miklósy Gábor, az erdélyi B. kerület szinigazgatója előleges színházi jelentést ad ki, melyben értesíti a nagyérdemű szinpartoló közönséget, hogy kitűnően szervezett drama-, vigjáték-, nepszímü- s operette-társulatával előadásai sorozatát Nagyenyeden legközelebb megkezdí.

— **Teljes napfogyatkozás.** Augusztus 30-án napfogyatkozás lesz, amely nálunk csak igen csekély mértékben lesz látható. Bizonyos földrészekben azonban, a hol a nap a hold mögé kerül, észlelhető a ritka tűnemény.

— **Carbone János** előre hirdett tánciskoláját, a színházi szezon miatt, csak f. év októberében kezdi meg.

— **Érdekes előadás** ígérkezik városunk és vidékünk közönségének mulatására az őszi szezonban. A helybeli prot. nőegylet vezetősége azzal a tervvel foglalkozik, hogy november hó folyamán az egylet jótékony céljaira előadja a „Babatündér“ című világhírű gyermekballetet. Az előadás betanításával és rendezésével Carbone János az opera balletkarának ny. magántánczosa bizatnék meg, ki ezt a remekművet tanítványaiával Marosvásárhelytől, fenyves sikerrel, már ötször előadatta.

— **Kirakó vásár** volt városunkban f. hó 19-én. A forgalom csak mérsékelt volt.

— **Uj bányaiskola.** A földmívelési miniszter előterjesztésére a király Ischben 16-án kelt elhatározásával Petrozsényban nyilvános jellegű szénbányaiskola felállítását engedélyezte. A szakiskola szeptemberben nyílik meg.

— **Parcellázás.** Az egri káptalan tor-naszentmiklósi 800 holdnyi birtokot, holdanként 9 koronaért átengedte a parasztságnak, hogy ezzel elejét vegye a kivándorlásnak. Ime egy komoly tett a népboldogításról meg altruizmusról szóló léha frazisek között.

— **A sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely Mikó-Kollegium** a magyar társadalom részvételével 1905. évi szeptember hó 4-én Hidvegi gróf Mikó Imre szülőházát (ma gróf Mikes Armin kastelya) születésnapjának évfordulóján Zabolán emléktáblával ünnepélyesen meg fogja jelölni. Az emlékünnep sorrendje: 1. 1. Szeptember 4-én del előtt 8 óra 18 perczkor Brassó—Sepsiszentgyörgy felől érkező Zabola—Páva pályaudvarára, hol a közönséget Zabola község nevében Földes György zabolai ev. ref. lelkész üdvözlí. 2. Bevonulás a zabolai polgári zenekar közreműködése mellett. 3. A község-házánál üdvözlí beszédet tart Both György községi jegyző. 4. Felvonulás a gróf Mikes Armin kastelyához. 11. 1. Nyitányt játszik a polgári zenekar 2. Szózat. Énekli a Székely Mikó-Kollegium énekkara. 3. Emlékbeszéd. Tartja Bodor János, kollegiumi gondnok, zágoni ev. ref. lelkész. Emléktábla leleplezés. 4. Nemzeti zászló. Énekli. a zabolai vegyes dalkar. 5. Alkalmi óda. Irja és elszavalja Szabó Jenő, kézdívasárhelyi ev. ref. lelkész. 6. Honfi dal. Énekli zagoni tanítói kar. 7. Megemlékezések és koszoruzások a résztvevő hatóságok és testületek hivatalos képviselői részéről. 8. Himnusz. A zabolai polgári zenekar mellett enekli a közönség. III. Delután fél 1 órakor közebed Kovásznán a sétatéri nagyvendéglő kerthelyiségeben. Egy teríték ára 3 korona. Fuvar Zaboláról Kovásznára 1 korona.

— **Sárdon**, 1905. évi május hó 28-án, az ev. ref. templom kijavítási alap javára rendezett nyári táncmulatságon felülfizettek a következők: Szász József alispán 20 kor., Csuka Domokos főszolgabíró 10 kor., Misselbacher czég Gyulafehérvár 10 kor., Vadady Gergely, Szöllőssy Károly, dr. Fülöp Ferencz, Petrás Ferencz 6—6 kor., Gaspár János, Nagyenyed, Illyés István, Deutsch Adolf, Antal Miklós, Boér Olivér 5—5 kor., Seres Attila, Borsos Albert, Papp Alajos, id. Ikrich Arnold, Imre József főszolgabíró, Nagy Pal szolgabíró, Kovács Pal szolgabíró, Mezey Illés, lovag Oelberg Gusztáv, dr. Jeney Elek, Eöry Tivadár

4—4 kor., Szalkay Vilmos, Bereczky Domokos, Czövek Róbert, Grósz József, ifj. Szász József, Vadady László szolgabíró, Nagy Sándor, Bereczky Sándor, Balogh Berta, Nagy Sámuel erdész, Karakas Zsigmond, Butyka Lajos 3—3 kor., Tokos Sándor, Debreczeny Viktor, id. Koncz Albert, Esztegár Gerő, Gal Lajos, Szilágyi Farkas ev. ref. lelkész, Tóth Miklós arvaszéki elnök, Rezmán Albert, Csizmas János, Dumitreán János, Deutsch Mátyás, Czirlea József, Sebestyén Ferencz er. ref. lelkész, Horváth József, Inczefy Albert 2—2 kor., Simon Géza, ifj. Ikrich Arnold, Bartók Dénes ev. ref. lelkész, Böjthe Lajos, Tömlös János, Antal Béla, Pap Eliás, Pap Aurél, Vadasdi Sándor, dr. Müller Géza, Love Mór, Buzogany János 1—1 korona. A fent sorolt adakozók fogadják a rendezőség köszönetét.

— **A bajonette.** Egy megvadult tibori rezervista penteken este a vonathoz kihajtó Biró Miklós berkocsi-tulajdonos lovát szuronyával oldalba szúrta. A rezervista ur negyedmagával setált az utcán, szokás szerint egész szelessegeben ellepve az utcát és így valószínű, hogy 35 napra terjedő katonai önerzetet a kiterés kellemetlensége keltette fel.

— **Géplakatosból milliomos.** Orosz Lajos vasuti géplakatos önműködő vasuti kapcsolót talált fel. Mivel találmányát Magyarországon nem értékesíthette, Berlinbe ment. Egy berlini vasuttársaság szerződést kötött Oroszszal, hogy amennyiben a készüléken bizonyos változtatást tesz, egy millió markért megvásárolja. Előlegül 10.000 markát adott a társaság a főtalálónak.

— **Rövid hírek.** Tóth Károly hódmezővásárhelyi polgármester, tízezer korona alapítványt tett a debreczeni ref. egyetem alapjára. — Londonban három oroszlan feltalta apolóját, ki boros fővel bement a ketrecükbe. — Folyóba zuhant egy személyvonat a virginiai Norfolkban. Midőn az Erzebet-folyó hídján örült sebességgel rohant keresztül, kisiklott; a hid korlátját áttörte s lezuhant a mélységbe; tizenkét halottja és hatvan sebesültje van a szerencsétlenségnek. — Triestben a szlovének zászlójuk megsértése miatt egy önkéntes katonát agyonrugdostak.

— **A „Fiumei Kávéhözatali Társaság“ kolozsvári főktelepe,** Mátyás királyér 12. szallit bérmentve és vámmentesen eredeti fiumei árakban kávét, teát, rumot, francia és hollandi liqueuröket, csokoládét, cacao-t. Arjegyzéket ingyen. 511 1—52

(x) **Tüköri Ármin fogműterme** Jókai-utca 3. szám New-York szálloda mellett Kolozsvárt.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÜRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár
Részvénytársaság.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóig 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeljük. Hirdetéseket a kiadó hivatal vesz fel.

Pallas-Nagy-Lexikon használatlan, teljesen új, felaron megvehető. Megtekinthető a Vinczelleriskolánál. 774 2—2



Tavaszi és nyári divat ujdonságok legolcsóbban

TÁNGEL JÓZSEF

előnyösen ismert női és férfi divatáru kereskedésében NAGYENYEDEN
szerezhető be.





Minden háziasszony
büszkesége a jó kávé.

Kathreiner-féle
Knelp-maláta kávénak
egyetlen háztartásban sem
volna szabad többé hiányo-
nia a kávéital készítésénél
o o o
Csak az eredeti csomagokat
kérjük a „KATHEINER-
névvel.

„IBOLYA“ virágcsarnok
Kolozsvár, Wesselényi Miklós-u. 7.
Kertészeti telep: Krizbay-utca 27.
Virágcsarnok 563. szám.
Telefon: Kertészeti telep 564. sz.

Minden idényben friss vágott virá-
gok, déli növények és idényszerű hazai
eserép-virágok, állandóan szállításra
készben.

A közelgő Mindszentek nap-
jára sirdiszek és koszorúk leg-
nagyobb választékban 2 koro-
nától feljebb.

Ugyisint művirág-koszorúk
állandó raktáron.

Menyasszonyi, névnap és alkalmi
csokrok, koszorúk, szallag és felirattal,
vidékre express szállítással teljesen meg-
bízhatóan, legszebb kivitelben, legjutá-
nyosabb árban. 625 20-52

695. szám.
I.-905.

777 1-1

Hirdetmény.

A nagyenyedi m. kir. államépítészeti hivatal főnöke által a következő munkák engedélyeztettek:

1. A torda — nagyszebenben — brassói állami közut 47—48 km. szakaszán Tövis községben fennálló 40. számú hid felszerkezetének helyreállítását 3927 kor. 11 fillér;

2. A gyulafehérvár — topánfalvi állami közut 67.3—67.6 km. szakasza rendezését 4702 kor. 98 fillér;

3. Ugyanazon közut 72.2—72.4 km. szakasza rendezését 4765 kor. 57 fillér költségösszeg erejéig.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az **1905. augusztus hó 30-ik** napjának d. e. 10 órájára a nagyenyedi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Mindenik munkára külön boríték alatt külön-külön ajánlat nyújtandó be.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bantpénz esatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszak művelet és részletes feltételek a nevezett m. k. hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekintethetők.

Nagyenyeden, 1905. augusztus 14-én.
M. kir. államépítészeti hivatal.

Alapított 1865. évben.

BABOS SÁNDOR utóda
HAJEK MIKSA
órák és ékszerész
Kolozsvár, Wesselényi Miklós u. 16.

Czészterü és divatos
alkalmi ajándékok
Olcsó beszerzési forrás!
Vidéki megrendelők kedvezményben részesülnek.
Nem tetsző tárgyak 8 napon belül visszavételnek.
515 70-104

A MEDGYESEN, vasuti állomás közelében fekvő
„Erdélyi első szőlőoltvány-telep“
látogatására

tisztelettel meghívja a szőlőművelő közönséget a telep tulajdonosa:

Ambrózi Mihály

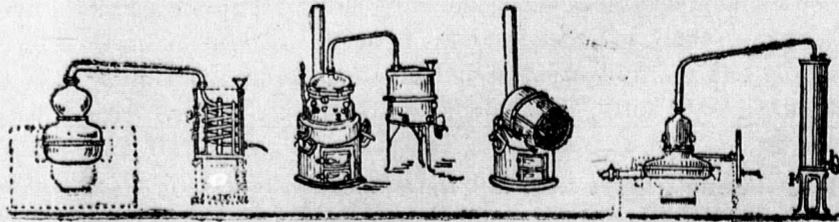
szőlőnagybirtokos, az erdélyi sz. gazdasági egyesület szőlőszeti bizottság elnöke.

Az óvatos szőlőművelő nem pompás árjegyzékekből, hanem az anyag személyes megtekintése által tájékoztassa magát, honnan fedezze az oltványszükségletét. Saját érdekében ne tessek elmulasztani híres oltványtelepemet meglátogatni.

771 3-3

Sangerhauseni Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság
ezelőtt HORNUNG és RABE
Budapest, V., Csáky-utca 3. szám.

Mindenemü készülékek kisebbszerü leparláshoz.



Különféle pálinkaüstök mindenemü gyümölcs, törköly és borseprü leparláshoz. Pálinkafinomító, essenzia-, likör-, és cognac-leparlok minden kivitelben. Minden készülék, kivánatra: kavarmü-, vízfürdő-, dephlegmator-ral vagy anélkül, valamint minden más kivitelben készítettik.

Költségvetések és tervezetek teljes berendezésekre díjmentesen! Szakszerű tanácsokkal szívesen szolgálunk. Jó és gondos kivitel jutányos árak mellett!

769 3-4

**Férfi szabó terem.**

Alapított 1889-ben.

IZSÁK MÓR Kolozsvárt.

Mátyás király-tér 19. Emelet.

Van szerencsém értesíteni a n. é. vidéki közönséget, hogy nagybani hazai, angol és francia szövet rak-táramban dus választékú és izléses kelméket tartok.

Mérték utáni megrendeléseknél elég a mérték beküldése Szolid és pontos kiszolgálás előre biztosítottatik.

Kiváló tisztelettel

503 36-52

Izsák Mór.

Telefon 395.

Telefon 395.

KLEIN FERENCZ

Unió gőzmosó és vegyiruha
tisztító intézete

Unió-utca 24. szám.

Műhely-telep Tivoli-utca III

Br. Bánffy palota.

KOLOZSVÁR.

514 34-104

A legolcsóbb és legkényelmesebb
mulatóhely az
ORIENT
szálloda Kolozsvárt,
kávéház és étterem.
Ferencz József-út 12. Telefon 462.

Mérsékelt árak mellett kényelmes és
tisztá szobák, valódi és házilag kezelt
tisztá jó borok, naponta friss kőbányai
sörök és izléses hideg és meleg étélek,
valamint italok kaphatók.

Igen alkalmas társas összejövetelekre és elfogad
lakodalmak és estélyekre megbízásokat jutányos árban
Kocsival beszálló vendégek lovainak jó meleg
istálló és kocsiszín áll rendelkezésére. 501 35-52

Tulajdonos: **Boday Mihály.**

Minden este jóhírnévű cigányzene.

BALLA BÉLA

előnyösen ismert húszüzletében
a husarak a következők:

- I kiló marhahús 1.20 fill.
- I „ borjuhús 0.96-1.20
- I „ sertéshús 1.36-1.52.

Ugyanott 10 hekto finom

SOM-BOR

kisebb mennyiségben is eladó.

TESZLER KÁROLY DIVATKERESKEDŐ

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 11. szám.

Karácsoni ajándékoknak:

Remek tennis és sport flanelok 18, 16 kr.
Pickét és atlasi barchettek 16, 19, 25, 33 kr.
Valódi francia flanelok 21, 26, 30, 38 kr.
Brassói és Gácsai posztók 29, 35, 44, 58 kr.
Cybelin kelmék 55, 63, 75, 90 kr.
Eredeti angol ruha kosztám szövetek, 140 cm. szélességű, 60, 70, 80, 90 kr.

Kartonok, zsebkönyvek, batisztok 16, 19, 25 kr.
Férfi ingek finom schiffonból 95, 115 kr.
Ót réti gallér 12 kr. — Kézeltők 20 kr.
Len batiszt zsebkendők 4, 6, 10, 13, 15, kr.
Fegyhasban kötött harisnyák 15, 20, 25, kr.
Trickó alsó ruhák, Ágy- és asztalterítők, Paplanok, Szőnyegek,
Függönyök, kávésabroszok és még sok fel nem sorolható cik-
kek olcsó árakban. 502 9-52

SÁRGA JÁNOS

Telefon 354. Telefon 354.

ékszerész-műtővös, egyházfelszerelési műintézete
Mátyás király-tér 13. KOLOZSVÁR.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát arany ezüst és
brilliáns-ékszerekből.

Különlegességei: az erdélyi ötvösipar termékei
diszmagyar ékszerek, antique boglárók, csattok, övek stb.
— Ezüst evőeszközök, alpaca ezüst és bronz diszmuáruk,
a berndorfí ezüst gyári lerakata. Valódi francia bronz
disztárgyak.

Egyházfelszerelési cikkei: Kupák, serlegek, szentség-
tartók, Úrvacsora kelyhek stb.

Elvállal: ezüst és arany tárgyak készítését, antique
ezüst tárgyak hű utánczását és azok tervszerinti készítését.

Készít: terrazokat és költségvetésekkel szívesen szolgál.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.



506 9-52

Drágasági pótlékot:

elérhet minden hölgy, aki ruhaszükségletét

KOLOZSVÁRON

SIMON és LŐRINGZ cég

Wesselényi Miklós-utca 15. szám alatti

női divat, szövet és fehérnemű üzletében szerzi be.

Tavaszi ujdonságok már megérkeztek!

Kívánatra mintákat szívesen küldünk!

38-52

Triska J. zongora raktára

Kolozsvárt, Sétatér-u. (Saját ház.)

Zongorák, pianinok, harmoniumok és czimbalmok gyári
áron részletfizetésre is kaphatók.

Hangszerek becsérelését, javítását helyben és vidéken elfogadom.

Phonola-zongorát játszó készülék gyári áron kapható.

Ára 1100 korona.

509 9-52

Bármikor megtekinthető.

Uri divatüzlet Kolozsvárt. Hasznos alkalmi ajándék-cikkek.

Férfi fehérneműek, fehér és színes ingek, hálóingek, lábravalók, gallérok, színes és fehér kézeltők, zsebkendők, harisnyák,
harisnya-tartók, divatos színes és fehér mellények, kalapok, sapkák, keztük, sétatartók és esőernyők. Dús választék legújabb nyak-
kendőkben. Jáger és másnemű kötött alsó ingek és nadrágok. Kötött és bőr vadász mellények, harisnyák és kamaszhenek. Pénz, szivar és cigarett-
tárazák, zsebkönyvek, angol és francia illatszerek, szappannok, ruha és hajkefék és magyar gyártmányú legjobb fogkefék.

Alatti cikkek gyári áron, mivel tovább vezetve nem lesznek.
Utazó ézikkek, kézi táskák, bőröndök, vadász kabátok és férfi topánok, plaidok és plüsch kocsitakarók.
Kiváló tisztelettel Sándor Ágoston és Társa, KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér. 505 9-52

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Alaptőke 200000 korona.

NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200000 korona.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legelősebb kamattal mellett.

Törlesztés kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4 1/2% alapkamattal földbirtokra, a becsérték feléig.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett **konvertál** s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le t

Betáblázás mellett adott kölcsönök után 500 koronán felül 6 1/2%-ot számít.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Bevált értékpapír szelvényeket és sorsol értékeket.

Betétek után naptól-napig 4 1/2%-ot fizet.

Vas, réz, horgony, diszmű és czimtábla öntöde.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 3. sz.

Elvállal galvanoasztikai munkákat, mindennemű klisék öntését, rézmetszeteket fénykép vagy rajz után

Készít gazdasági vas, réz gépöntvényeket.

626 39-104

Tisztelettel
Liskai János.

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapított 1870-ben.

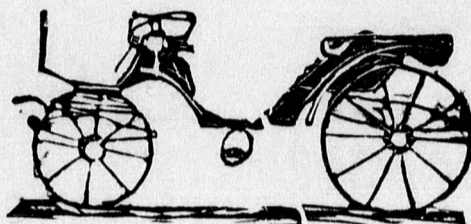
Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.

Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.

Mindennemű kocsik raktára.

Videki megkeresésekre azonnal választolunk.



Beesés pártfogását tisztelettel kérve

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók.

Van szerencsem a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 3. sz. alatt a már 6 év óta fennálló

fényképészeti műtermemet

újra a legmodernebbül felszereltem. Különös figyelmebe ajánlom platin, aquarell és olajfestményeimet, melyekkel többszörösen kitüntetve lettem.

Gyermekfelvételekben egyedüli specialista vagyok.

Műtermem be van rendezve legszebb alkalmi ajándékoknak legalkalmasabb photo email képekre, ugyancsak életnagyságu mellkép nagyításokra, melyek bármily régi fénykép után készülnek.

Videki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek

És nagyérdemű közönség b. támogatását kérve, vagyok

tisztelettel

Csizhegyi Sándor,
fényképész.

73-104

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.t.

Alaptőke: 300.000 kor.

Tartalékalap: 140.000 kor.

Előnyös kölcsönök ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jehitelű pénzügyi részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés díjazási díj mellett.

Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5 1/2, 6, 6 1/2% mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

Betétek 4 1/2-4 3/4% kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

Zacherlin
hilft großartig als uner-reidhter „Infektentödter“.

Nagyenyed: Bisztritsány Lajos, Cirner J. József, Fencsel Lazar, Fesztinger Á. David, ifj. Lázár Károly, Winczler János. — Abrud, terya: Molnár Árpád, Skalonyia József. — Balázsfalva: V. Popp, Schiessl Károly, Schuller Lajos, Sinberger Salamon, Naftali Vilmos, „Consum“ kereskedelmi r.t. — Gyulafehérvár: Fingerhut Jakab, Fröhlich Gyula, Jakabfy Albert, ifj. Misselbacher J. B., Petri J. W., Schlesinger Testvérek. — Marosujvár: Filla Ede, Virág Tamás, Fesztinger Á. David. 10-10

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárujár Részvény ársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.